

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

WO-MASTER

M ECONOMIE VAN DE PUBLIEKE SECTOR

Universiteit Leiden

ADVIESRAPPORT

19 MAART 2024

Inhoud

1	Procedure NVAO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
	2.1 Algemene gegevens.....	4
	2.2 Profiel.....	4
	2.3 Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten.....	6
5	Aanbevelingen.....	7
6	Beoordeling.....	8
	6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
	6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	9
	6.3 Standaard 3: Toetsing.....	11
	6.4 Graad.....	13

1 Procedure NVAO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

---

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	Universiteit Leiden
Opleiding	WO-Master M Economie van de Publieke Sector
Varianten	Voltijd
Graad	Master of Science
Afstudeerrichtingen	N.v.t.
Locatie	Den Haag
Studieomvang	60 EC ²

2.2 Profiel

De masteropleiding Economie van de Publieke Sector richt zich op studenten die een carrière als beleidseconoom ambiëren in de Nederlandse (semi-)publieke sector en die willen bijdragen aan het publieke belang vanuit een breed welvaartspectief. Vanuit dit brede welvaartspectief worden niet alleen financieel-economische overwegingen van waarde meegenomen in de evaluatie van beleid maar ook zaken als gezondheid, onderwijs, veiligheid, en milieu en leefomgeving. De opleiding slaat een brug tussen economische theorieën en methoden uit de wetenschap, de werking van Nederlandse instituties en de toepassing op beleidsprocessen en maatschappelijke beleidsvraagstukken. Dat komt tot uiting in de aandacht voor bestuurskunde en Europees recht, kennis van de overheidsfinanciën en vaardigheid om in de Nederlandse taal te communiceren en met Nederlandstalige beleidsdocumenten en Nederlandstalige en waar nodig Engelstalige literatuur te werken.

2.3 Panel

Samenstelling

- Prof. dr. Maarten Goos (*voorzitter*), hoogleraar Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Utrecht School of Economics, Universiteit Utrecht
- Prof. dr. Lisa Brügggen, hoogleraar financiële dienstverlening, Universiteit Maastricht, School of Business and Economics; directeur van Netspar
- Prof. dr. Daniel van Vuuren, hoogleraar Sociale Zekerheid en Economie, Tilburg University; hoofd cluster Sociale Zekerheid, SEO Economisch Onderzoek, Amsterdam
- Eline Pothoven BA, student wo-master Ethics of Education: philosophy, history and law, Rijksuniversiteit Groningen

Ondersteuning

- Dr. Marianne van der Weiden, secretaris
- Michèle Wera MA, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

Den Haag, 7 februari 2024

---

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de masteropleiding Economie van de Publieke Sector van de Universiteit Leiden. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte beoordeling.

De masteropleiding Economie van de Publieke Sector leidt de beleidseconoom van de toekomst op, met nadruk op de Nederlandse context en instituties en op uitdrukkingsvaardigheden in het Nederlands. Studenten leren niet alleen rekening te houden met financieel-economische overwegingen, maar ook zaken als gezondheid, onderwijs, veiligheid, en milieu en leefomgeving in overweging te nemen bij de formulering en evaluatie van beleid. Het werkveld heeft aangegeven grote behoefte te hebben aan dergelijke beleidseconomen. Studenten krijgen gedegen training in economische methoden en technieken aan de hand van relevante thema's en leren zo hun kennis direct toe te passen. Docenten moeten alert blijven op het goede evenwicht tussen theoretische diepgang en directe inzetbaarheid van afgestudeerden, en zijn zich hier bewust van.

Het programma heeft een duidelijke opbouw aan de hand van drie leerlijnen (onderzoeksvaardigheden, instituties en professionele ontwikkeling) en drie thema's (ongelijkheid, klimaat en technologisering), die in elk blok van acht weken aan de orde komen. De vakken bieden een goede mix van actuele wetenschappelijke theorie en praktische toepassing. In verschillende vakken zetten docenten hiervoor creatieve werkvormen in, zoals simulaties en rollenspellen. Studenten sluiten de opleiding af met een afstudeeronderzoek, eventueel gekoppeld aan een onderzoekstage bij een beleidsinstitutie zoals een ministerie of planbureau. Om geschikte stageplaatsen te vinden kan de opleiding een beroep doen op de maatschappelijke adviesraad waarin het werkveld vertegenwoordigd is. Daarnaast kunnen studenten ook zelf initiatief nemen. Vanwege de beperkte tijd in een eenjarige opleiding adviseert het panel te zorgen voor een efficiënt en tijdig voorbereidingstraject, zodat studenten in het vierde blok direct aan de slag kunnen.

Studenten worden intensief begeleid door de docenten en kunnen daarnaast met vragen of problemen terecht bij de studieadviseur. De docenten zijn uitstekende onderzoekers met veel ervaring in het beleid en in het onderwijs. Het panel adviseert te blijven inzetten op een divers onderwijsteam. De opleiding heeft aangegeven dat al op genderdiversiteit zal worden gelet bij de selectie van gast- en praktijkdocenten. De opleiding zal beschikken over een eigen onderwijsgebouw in Den Haag waarin studenten en docenten ruimte hebben om samen te werken. Dit kan bijdragen aan de gemeenschapsvorming.

De toetsen waarmee de voortgang van studenten wordt beoordeeld, zijn gevarieerd en creatief. Ze sluiten goed aan op de leerdoelen van de vakken. De toetsing is in het algemeen goed geregeld, maar op twee punten is verdere verbetering mogelijk. De beoordeling van individuele studenten bij groepsopdrachten verdient nog verduidelijking, zodat alle docenten hierin dezelfde lijn volgen. Ook bij de beoordeling van het afstudeeronderzoek is nog enige aanscherping mogelijk, zodat alle beoordelaars de normering op dezelfde manier interpreteren. Een ervaren en betrokken beoogde examencommissie staat mede garant voor de kwaliteit van toetsing.

Samenvattend verwacht het panel dat de Nederlandstalige masteropleiding Economie van de Publieke Sector de studenten een boeiende en kwaliteitsvolle opleiding zal bieden die zeer goed aansluit bij de behoeften van het werkveld.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet
<i>Eindoordeel</i>	<i>positief</i>

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Uniek profiel – De opleiding is in Nederland uniek en bereidt de studenten door de beleidsrelevante thema's en de inbreng van een maatschappelijke adviesraad effectief voor op een rol als beleidsadviseur bij de Nederlandse (semi)overheid.
2. Creatieve onderwijsvormen – De vakken zijn speciaal voor de masteropleiding ontwikkeld en hanteren creatieve onderwijsvormen zoals practica en simulaties, waarin studenten leren hun theoretische kennis toe te passen.
3. Eigen locatie – De opleiding zal huizen in een nieuw-gerenoveerd pand in het hart van bestuurlijk Nederland, tegenover het Binnenhof in Den Haag. Het eigen pand kan de gemeenschapsvorming tussen docenten en studenten bevorderen.
4. Sterk docententeam – Ervaren en enthousiaste docenten verzorgen het onderwijs vanuit hun specialisme en vormen samen een dynamisch en hecht team.
5. Passende toetsing – De toetsvormen zijn gevarieerd en creatief, en toetsen op evenwichtige wijze zowel kennis als vaardigheden. De beoogde examencommissie bestaat uit zeer ervaren leden en neemt een actieve rol op zich om de kwaliteit van toetsing te garanderen.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Onderzoekstage – Zorg voor een efficiënt en tijdig proces om studenten aan stageplekken te koppelen.
2. Methodologische diepgang – Bewaak de academische diepgang van de opleiding door bij de vele goede praktijkvoorbeelden en -toepassingen voldoende aandacht te blijven besteden aan de methodische kant.
3. Actualiteit van de thema's – Let er bij aanpassing van de thema's op dat ze betrekking hebben op onderwerpen die op langere termijn spelen en vermijd een bias voor kortetermijn-issues.
4. Onderlinge afstemming – Zorg voor overeenstemming tussen management en docenten en tussen docenten onderling over belangrijke uitvoeringsaspecten, zoals het gebruik van Nederlands als voertaal en becijfering van toetsen. Voorkom daardoor onduidelijkheid en eventuele tegenstrijdigheden.
5. Gemeenschapsvorming – Het eigen onderwijsgebouw in Den Haag waarin studenten en docenten ruimte hebben om samen te werken kan bijdragen aan, maar is geen garantie op gemeenschapsvorming. Overweeg daarom hoe aspecten als cultuur, inrichting, en verwachtingen een aantrekkelijke werkplek in het nieuwe gebouw kunnen creëren. Aandacht voor diversiteit kan hierbij ook stimulerend werken.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Profiel

De opleiding Economie van de Publieke Sector onderscheidt zich duidelijk van de andere economische masteropleidingen in Nederland. De Leidse opleiding is Nederlandstalig en richt zich op de Nederlandse economische beleidspraktijk. De doelgroep bestaat uit studenten die als beleidseconoom in de (semi-)publieke sector willen bijdragen aan het publieke belang vanuit een breed welvaartspectief. Zij leren niet alleen rekening te houden met financieel-economische aspecten, maar ook zaken als gezondheid, onderwijs, veiligheid, en milieu en leefomgeving in overweging te nemen. Het profiel luidt kernachtig als volgt: de masteropleiding Economie van de Publieke Sector leidt de beleidseconoom van de toekomst op, met nadruk op de Nederlandse context en instituties en op uitdrukkingsvaardigheden in het Nederlands, gebaseerd op de behoeften van het werkveld.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het domeinspecifieke referentiekader voor academische economische opleidingen, zoals helder blijkt uit de betreffende matrix in het aanvraagdossier. Studenten ontwikkelen een academisch-analytisch denkniveau, kennis van de economische theorie, empirische onderzoeksvaardigheden en professionele vaardigheden. De specifieke focus van de opleiding Economie van de Publieke Sector komt goed tot uiting in de nadruk op beleidsaspecten: onderzoek naar maatschappelijke beleidsvraagstukken en effecten van beleidsmaatregelen op (brede) welvaart, kennis van instituties en beleidsprocessen, en vaardigheden om inzichten effectief in te zetten in de publieke sector. De sterke binding met beleid is goed zichtbaar in de aandacht voor bestuurskunde en Europees recht, kennis van de overheidsfinanciën en de vaardigheid om in de Nederlandse taal te communiceren en met Nederlandstalige bronnen te werken.

Academische standaard en praktische inzetbaarheid

Door hun inhoudelijke kennis, analytische vaardigheden en kennis van Nederlandse instituties en beleidspraktijk zijn afgestudeerden direct inzetbaar in beleidsfuncties bij de (semi-)overheid of het maatschappelijk middenveld. Hoewel het werkveld de onmiddellijke inzetbaarheid als meerwaarde van de opleiding ziet, is het voor hen evident dat afgestudeerden wetenschappelijk geschoold moeten zijn en dat de opleiding moet voldoen aan academische standaarden, zo blijkt in het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld. De opleiding blijkt zich bewust te zijn van de potentiële spanning tussen directe inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en de academische diepgang van de opleiding. Voorop staat dat studenten inzicht krijgen in de benodigde wetenschappelijke theorieën en methoden, zoals vastgelegd in het referentiekader van de Nederlandse economie-opleidingen. Anders dan bij andere economie-opleidingen zoeken de docenten in de verschillende vakken de diepgang niet enkel in de theoretische en internationale ontwikkelingen, maar ook in de toepasbaarheid aan de hand van drie centrale thema's (ongelijkheid, klimaat en technologisering) en concrete praktijkvoorbeelden. De drie thema's zijn direct verbonden aan de onderzoeksactiviteiten van de betrokken docenten, wat zorgt voor de beoogde diepgang. Desgevraagd beaamt de opleiding dat er andere thema's gekozen kunnen worden, afhankelijk van beleidsontwikkelingen. De drie gekozen thema's zijn volgens hen echter voldoende breed om variatie in focus mogelijk te maken als de actualiteit daarom vraagt.

Het panel is het met de opleiding eens dat de combinatie van analyse en praktijk een pluspunt is en vindt het lovenswaardig dat de opleiding dit nadrukkelijk nastreeft. Dit vergt wel voortdurende aandacht van de docenten. Het panel heeft op dit vlak geen twijfels, gezien de kwaliteit van de academische staf. Wel moeten docenten erop toezien dat de methodologische kant voldoende aan bod komt bij de *real-life* vraagstukken die in hun vak centraal staan. De gekozen thema's zijn voldoende robuust voor de komende jaren. Het panel beveelt aan bij eventuele aanpassing van de thema's een bias voor de korte termijn te vermijden en niet alleen te denken aan *hot topics*, maar aan thema's die op langere termijn relevant zijn, zoals innovatie, productiviteit en demografie.

Betrokkenheid werkveld

Het profiel van de opleiding en de keuze voor de drie thema's zijn goed afgestemd met het werkveld. Het panel vindt het positief dat de opleiding het werkveld in de ontwikkelingsfase al heeft betrokken en dat heeft geformaliseerd in een maatschappelijke adviesraad. Deze adviesraad heeft leden uit de relevante beleidscontext (ministeries, planbureaus, gemeentes en uitvoeringsorganisaties) en wordt jaarlijks geraadpleegd over profiel en inhoud van de opleiding. Aanvullend hebben docenten veelvuldig informeel contact met het beleidsveld, waardoor ze de actualiteit en relevantie van de opleiding kunnen bewaken en de inhoud zo nodig bijstellen. Leden van de adviesraad of hun medewerkers kunnen verder bijdragen door op te treden als gastdocent of als stagebieder. Ook zijn ze welkom bij de jaarlijkse afstudeerdag waarop studenten hun onderzoek presenteren. Te zijner tijd zal de opleiding een alumninetwerk opzetten, dat deel zal uitmaken van de opleidingscommunity. Alumni zullen een vergelijkbare rol spelen als leden van de adviesraad door een bijdrage te leveren in gastcolleges en bij stages.

Conclusie

Samenvattend stelt het panel vast dat de nieuwe masteropleiding op de Haagse campus van de Universiteit Leiden een uniek en onderscheidend profiel heeft door de nadruk op beleidsaspecten. Daardoor heeft ze een duidelijke toegevoegde waarde ten opzichte van bestaande economische masteropleidingen. De beoogde leerdoelen zijn duidelijk omschreven en sluiten goed aan bij de behoeftes van het werkveld vertegenwoordigend in een maatschappelijke adviesraad. De opleiding heeft een goed evenwicht gevonden tussen academische diepgang en praktische inzetbaarheid van afgestudeerden in een Nederlandse context. Het panel concludeert dat de opleiding aan de standaard voldoet.

6.2 **Standaard 2: Onderwijsleeromgeving**

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Curriculum

Het masterprogramma van 60 EC heeft een duidelijke structuur. Het is opgebouwd aan de hand van drie leerlijnen (onderzoeksvaardigheden, instituties en professionele ontwikkeling) en drie thema's (ongelijkheid, klimaat en technologisering). Elk blok van acht weken heeft een eigen focus waarin de drie leerlijnen aan de orde komen. In blok 1 staan de economische methoden centraal, in blok 2 vaardigheden en instituties. Daarna kiezen de studenten in blok 3 twee van de drie thema's om zich verder te verdiepen en bereiden ze zich voor op het afstudeeronderzoek. Ze sluiten de opleiding in blok 4 af met een afstudeeronderzoek, eventueel gecombineerd met een afstudeerstage. De concept-OER (onderwijs- en examenregeling) geeft een helder inzicht in doelen en opbouw van het programma en daarnaast in zaken die voor studenten belangrijk zijn, zoals toelating, studiebegeleiding en -advies, toetsing en kwaliteitszorg.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma in de economie of in een sociale wetenschap met voldoende kennis van beleid en politiek, zoals bestuurskunde met een economietrack. Het eerste vak (Economie voor beleidsmakers) wordt goed ingezet om deze twee heterogene groepen snel op hetzelfde niveau te krijgen: economiestudenten krijgen meer diepgang in instituties en beleidsaspecten, terwijl bestuurskundestudenten zich meer verdiepen in economische theorie. Door in werkgroepen beide groepen te combineren leren studenten van elkaar. Studenten uit minder passende bacheloropleidingen kunnen een individueel ingericht schakelprogramma volgen met focus op methoden en basiseconomie.

Inhoudelijk gezien biedt de opleiding een sterk programma, dat goed aansluit bij de beoogde leerresultaten. In specifiek voor de opleiding ontwikkelde vakken krijgen studenten te maken met alle aspecten van wetenschappelijk onderzoek. Ze leren over de actuele stand van zaken van het onderzoek met betrekking tot de publieke economie en de maatschappelijke thema's. Daarnaast worden hun de methoden en technieken van onderzoek bijgebracht en hoe deze dienen te worden toegepast (en hoe niet). Het is een sterk punt dat studenten zelf actief aan de slag gaan met onderzoek: door onderzoekend te leren (via discussies, het schrijven van papers

etc.) en ook door zelf onderzoek te doen. Bovendien maken studenten kennis met de taken van de beleidseconoom in de praktijk. Ze krijgen problemen voorgelegd uit een authentieke, maatschappelijke context van het type dat zij in de latere beroepspraktijk zullen tegenkomen. De opdrachten waaraan studenten in de vakken werken, zorgen voor een sterke koppeling met de beroepspraktijk. Het panel vindt dat de opleiding een goed evenwicht heeft gevonden tussen methodische diepgang en praktische toepasbaarheid, en beveelt aan dit nauwlettend te blijven bewaken. De institutionele kennis die studenten wordt bijgebracht, is waardevol en van hoog niveau. De verhouding in aandacht voor micro- en macro-economie is evenwichtig. De micro-aanpak is sterker vertegenwoordigd, maar in de thema's en in meerdere vakken zijn het macroperspectief en macro-redeneren verweven. De training in effectieve communicatie van onderzoeksresultaten is belangrijk en krijgt goede aandacht.

Op basis van de cursusbeschrijvingen stelt het panel vast dat de gebruikte literatuur in het algemeen up-to-date is. In een aantal cursussen zijn de gebruikte boeken en artikelen van een hoge internationale standaard, zoals in het vak Kwantitatieve beleidsevaluatie. In andere vakken oogt de literatuur ouder, zoals bij Openbare financiën. Dit hoeft geen probleem te zijn, want algemene kaders veranderen niet voortdurend. In een keuzevak als Klimaatbeleid in het economisch debat verwacht het panel wel meer actuele literatuur. De gebruikte literatuur is een combinatie van Nederlandstalige en Engelstalige teksten, wat passend is voor een opleiding op masterniveau.

In het afsluitende onderdeel voeren de studenten een beleidsrelevant onderzoek uit dat aansluit bij een van de drie thema's. Ze kunnen dit combineren met een onderzoekstage bij een van de relevante instituties. De leden van de maatschappelijke adviesraad zien goede mogelijkheden om studenten hiervoor in hun organisatie een stageplaats te bieden. De opleiding bewaakt dat de aangeboden stage een vraag betreft die ook academisch interessant is. De opleiding verwacht dat ze vanuit het netwerk ongeveer dertig stageplaatsen kan aanbieden. Studenten kunnen ook zelf op zoek gaan naar een passende organisatie en daarvoor hun eigen netwerk inzetten of gebruik maken van het netwerk van medestudenten, bijvoorbeeld via de studievereniging. De combinatie van afstudeeronderzoek met onderzoekstage past uitstekend bij het beleidsrelevante profiel van de opleiding. De doorlooptijd is kort. Daarom is het goed dat studenten zich al vanaf het begin van de opleiding voorbereiden op dit onderdeel. Voor de opleiding, met name de stagecoördinator, ligt er een belangrijke opdracht om het proces van allocatie en matching van stageplaatsen met studenten efficiënt en tijdig te organiseren. Het panel beveelt aan hier aandacht voor te houden. Overigens is het voor studenten ook mogelijk een goed afstudeeronderzoek uit te voeren zonder dat het aan een stage gekoppeld is.

Didactisch concept

Didactische uitgangspunten van de opleiding zijn de verwevenheid van onderzoek en onderwijs, de nadruk op vaardigheden in authentieke maatschappelijke contexten, en activerend leren. Dit komt goed tot uitdrukking in de creatieve en actieve werkvormen die de docenten in hun vak hanteren. Practica, simulaties en rollenspellen bevorderen een actief leerproces en daardoor betere denkprocessen. Een mooi voorbeeld hiervan is de opzet van het vak Economische beleidsadvisering.

Docenten

Het panel is onder de indruk van de kwaliteit van het onderwijsteam. De opleiding wordt verzorgd door enthousiaste en ervaren docenten die gepromoveerd zijn en onderzoek doen. Hun didactische kwaliteit is gegarandeerd doordat zij beschikken over de basiskwalificatie onderwijs (BKO). Een van de beoogde docenten is actief betrokken bij onderwijsontwikkeling en -vernieuwing buiten het eigen vak en heeft de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO) behaald. Het traject voor toekenning daarvan loopt nog. Docenten verzorgen onderwijs in de vakken en onderwerpen waarin ze specialist zijn. De inzet van praktijkdocenten uit de beleidswereld versterkt de verbinding met het beleidsveld. In afstemming met de verantwoordelijke docent treden zij op als gastspreker of begeleiden ze practica en simulatieopdrachten.

Voor de nieuwe opleiding is al bekend wie de beoogde docentleden van de opleidingscommissie zijn. Het panel heeft er hierdoor vertrouwen in dat de opleidingscommissie haar rol actief zal vervullen. De andere helft van de opleidingscommissie zal bestaan uit studentleden zodra de opleiding gestart is. De opleidingscommissie zal haar wettelijke rol in de kwaliteitszorg invullen door de resultaten van cursusevaluaties en het concept-opleidingsjaarverslag te bespreken en het management naar aanleiding daarvan te adviseren.

Opvallend is de gender-onevenwichtigheid in het docententeam, ook in de vertegenwoordiging tijdens het locatiebezoek. Het aandeel vrouwelijke stafleden is zeer gering. Het panel is zich ervan bewust dat dit niet alleen

een probleem aan de UL is en dat het management zich inzet dit in balans te brengen. De opleiding heeft aangegeven dat al op genderdiversiteit zal worden gelet bij de selectie van gast- en praktijkdocenten.

Studiebegeleiding

Uit de gesprekken blijkt dat de docenten oog hebben voor de begeleiding van studenten. Bij groepsworkletten de docenten op de voortgang van het groepsproces. Als studenten kiezen voor een onderzoekstage wordt vooraf duidelijk aangegeven aan de stagebegeleider van de betreffende organisatie dat het niet om een meewerkstage gaat en dat studenten hun tijd volledig nodig hebben voor hun onderzoek. Met vragen of problemen kunnen studenten bij hun docenten terecht. De docentleden van de opleidingscommissie verwachten dat zij aanvullend als vraagbaak zullen fungeren, samen met de studentleden van de opleidingscommissie. Het panel stelt vast dat de studiebegeleiding formeel goed geregeld is. Aanvullend adviseert ze de informele contacten tussen studenten en docenten te stimuleren. De opleiding verwacht een instroom van ongeveer 75 studenten. Door deze kleinschaligheid en doordat er doorstroming wordt verwacht van studenten uit de eigen bachelor Economie & Samenleving meent het panel dat er vrij gemakkelijk een community zal ontstaan met veel mogelijkheden voor informeel contact.

Voorzieningen

De opleiding Economie van de Publieke Sector zal samen met de nieuwe bacheloropleiding Economie & Samenleving verzorgd worden in een nieuw-gerenoveerd pand aan het Spui. Naar verwachting zal dit gebouw bij de geplande start van de opleiding, in september 2025, beschikbaar zijn. Dat de locatie in het hart van bestuurlijk Nederland is gelegen past uitstekend bij de doelen van de masteropleiding. Het pand zal ruimte bieden aan onderwijsactiviteiten en aan de studievereniging. De docenten zullen kunnen beschikken over ruimtes voor samenwerking. Deze eigen locatie kan als een sterke troef beschouwd worden om tot de hierboven vermelde gemeenschapsvorming te komen, maar het is geen garantie. Het panel beveelt de opleiding aan na te gaan hoe aspecten als cultuur, inrichting, en verwachtingen een aantrekkelijke werkplek in het nieuwe gebouw kunnen creëren. Het panel meent dat aandacht voor diversiteit hierbij ook stimulerend kan werken.

Voertaal

De voertaal in de opleiding is Nederlands. Dit houdt in dat alle vakken in het Nederlands gegeven worden. Studiemateriaal zal zowel Nederlands- als Engelstalig zijn. Tijdens het bezoek is in tweede instantie bevestigd dat studenten hun scriptie in het Nederlands schrijven. Dit blijkt ook uit een van de beoordelingscriteria, namelijk dat de scriptie in correct Nederlands is geschreven. De examencommissie kan een student op verzoek toestemming geven de scriptie in het Engels te schrijven, als de student kan onderbouwen dat dit van belang is gezien het onderwerp of het nut van de scriptie voor een verdere carrière. Dit past bij het universitaire taalbeleid.

Conclusie

Samenvattend stelt het panel vast dat de beoogde leerresultaten van de nieuwe opleiding adequaat zijn vertaald in het curriculum. De drie leerlijnen en de drie thema's zorgen voor een sterke samenhang in het masterprogramma. De vakken zijn up-to-date en van hoog niveau. De actieve en creatieve werkvormen passen bij de leerdoelen en bevorderen het leerproces van de studenten. De docenten zijn inhoudelijk en didactisch voldoende deskundig en vormen samen een sterk team. De studiebegeleiding is bij hen in goede handen. Het nieuwe pand in Den Haag is een pluspunt dat de gemeenschapsvorming zeker kan bevorderen. Het panel concludeert dat de opleiding aan de standaard voldoet.

6.3 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat system van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Toetsbeleid

Als uitgangspunt voor de toetsing geldt dat de toetsvormen passen bij de leerdoelen. Een toetsplan en toetsmatrijzen waarborgen dat het geheel van leerdoelen in de toetsing aan de orde komt. Dat leidt tot afwisselende toetsvormen met een evenredige weging in het eindcijfer. Ook positief is dat er in een vak meerdere toetsmomenten zijn, wat bijdraagt aan spreiding van de studielast.

Passend bij de doelstelling dat studenten leren samenwerken vindt een deel van de toetsing plaats door groepsopdrachten. Het panel vindt het positief voor de ontwikkeling van reflectievaardigheden dat niet alleen docenten tussentijds feedback geven, maar dat bij een aantal opdrachten ook met peerfeedback wordt gewerkt. Integratie van dergelijke peerfeedback kan er naar het oordeel van het panel aan bijdragen dat de leerdoelen nog beter behaald worden. Studenten houden een logboek bij over de totstandkoming van het groepsproduct waarin ze reflecteren op het proces en hun eigen bijdrage. Het uitgangspunt, zo vernam het panel tijdens het bezoek, is dat alle groepsleden hetzelfde eindcijfer krijgen. Een student die niet heeft bijgedragen, krijgt een onvoldoende. In de gesprekken wordt niet helemaal duidelijk of verschil in inzet tijdens het groepswerk kan leiden tot een gedifferentieerd eindcijfer. Het logboek kan de docent een handvat bieden voor een eventueel hoger of lager cijfer voor een groepslid, voor zover dat bij de begeleiding al niet duidelijk is geworden, maar de docenten zijn het er onderling niet over eens of een gedifferentieerd eindcijfer ook wenselijk is. Het panel beveelt aan hierin een gezamenlijk beleid af te spreken en vooraf duidelijk te communiceren hoe het eindcijfer bij groepsopdrachten tot stand komt.

Bij het eindcijfer voor het afstudeeronderzoek wordt 75% bepaald door de scriptie en 25% door de presentatie. De scriptie beschrijft een beleidsrelevant onderwerp, bevat een empirisch element en een beleidsaanbeveling op grond van de resultaten. De beleidsaanbeveling dient ook te reflecteren op de haalbaarheid. Bij de presentatie wordt het beleidsadvies uit de scriptie meegewogen. Voor de beoordeling van de scriptie hanteert de opleiding een uitgebreid beoordelingsformulier en een systeem van twee onafhankelijke beoordelaars. Eenzelfde systematiek is aan te bevelen voor de beoordeling van de presentatie. Om bij de becijfering tot consistentie te komen tussen de begeleider en de tweede onafhankelijke lezer bespreken beide beoordelaars hun oordeel aan de hand van het beoordelingsformulier. Het panel verneemt dat men met deze werkwijze in andere opleidingen goede ervaringen heeft en dat grote verschillen in cijfers zelden voorkomen. Als dit toch het geval is wijst de afstudeercoördinator een derde lezer aan. Ten behoeve van de consistentie bekijkt de examencommissie eenmaal per jaar een steekproef en checkt met een derde lezer of dit hetzelfde cijfer oplevert. Bij verschillen wordt dit met de docenten in een kalibratiesessie besproken. In de praktijk speelt dit vooral bij buitenlandse docenten, die vanuit hun achtergrond een ander normenkader hebben. Het panel waardeert de toelichting op het beoordelingsformulier, zoals de weging van de criteria en de ruimte voor feedback op het formulier. Waarom een beoordelaar op het formulier per criterium kan kiezen voor een 6 of 8, en niet voor een 7, blijft voor het panel onduidelijk. Ook het gewicht van de beleidsaanbevelingen in de eindbeoordeling (scriptie en presentatie) is voor het panel nog niet helemaal helder.

Toetskwaliteit

De opleiding hanteert passende procedures om de kwaliteit per toets te garanderen. Het gebruik van toetsplannen en toetsmatrijzen bewaakt de congruentie tussen leerdoelen en toetsen op programma- en cursusniveau (validiteit). Toetsen en opdrachten worden nagekeken aan de hand van een antwoordmodel of beoordelingsformulier. Bij het opstellen van individuele tentamens bekijken minstens twee docenten de vragen en het antwoordmodel. Dit vierogenprincipe wordt ook in praktijk gebracht bij de beoordeling van de masterscriptie, zoals hierboven beschreven (betrouwbaarheid). Achteraf evalueert de examencommissie steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen en scripties en bespreekt ze de resultaten hiervan met de betreffende docenten om zo nodig tot verbetering te komen. Bij opvallende uitslagen stelt de examencommissie een nader onderzoek in. Studenten worden in de cursusbeschrijvingen duidelijk geïnformeerd over de toetsing. Verdere verduidelijking is mogelijk over de totstandkoming van een groepscijfer en eventuele differentiatie per groepslid en over de beoordeling van de eindschrijving (transparantie).

Het panel heeft vooraf een aantal toetsen ingezien en stelt vast dat deze aan hoge eisen voldoen. De institutionele context en de praktische toepassing zijn er goed in verwerkt. Vooral de toetsing van de vakken Economische beleidsadviesing en Innovatie, technologie & markten verdient een compliment. Bij Economische beleidsadviesing bestaat de toetsing uit het beantwoorden van een burgerbrief, het schrijven van een speech voor de minister, het schrijven van een adviesnotitie, het mondeling adviseren van de minister, het voorbereiden van een debat in de Tweede Kamer en tot slot het presenteren van de bevindingen en het geven van peerfeedback. Deze toetsing is gelijkmatig over de acht weken van het blok verdeeld en bestaat uit een mix van individuele en groepstoetsing. Bij het vak Innovatie, technologie & markten schrijven de studenten verspreid over het blok drie beleidsnotities over groene innovatie, big tech en industriebeleid.

Examencommissie

De beoogde examencommissie bestaat uit drie leden, die al uitgebreide ervaring in een examencommissie hebben opgedaan in de Faculteit Rechtsgeleerdheid. De examencommissie is er duidelijk op gericht een goed systeem van kwaliteitszorg in te richten: de examencommissie benoemt de examinatoren, ziet toe op het gebruik van toetsmatrijzen en peerreview van tentamens, vangt eventuele signalen van studenten op, gaat in gesprek met docenten en koppelt regelmatig terug aan het opleidingsmanagement. De examencommissie controleert jaarlijks de toetskwaliteit aan de hand van steekproeven. In haar functioneren streeft de examencommissie terecht naar een stimulerende in plaats van een sanctionerende rol, om een lerende cultuur te bevorderen. Indien na herhaalde constatering van een probleem geen verbetering optreedt, kan de examencommissie een docent de examenbevoegdheid ontnemen.

Voor detectie en sanctionering van plagiaat en fraude hanteert de examencommissie duidelijke instrumenten (Turnitin) en standaardprocedures. Wat betreft de rol van Artificial Intelligence (AI) verwacht de examencommissie geen problemen bij toetsing. AI kan benut worden bij het leren en ook bij sommige taken zoals het checken van schrijfwerk, maar niet voor alle taken. Studenten moeten bijvoorbeeld zelf snel en goed kunnen schrijven en een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) moeten ze zonder internet en AI kunnen opstellen. Op hoger cognitief niveau kan AI zich op dit moment niet meten met mensenwerk, maar de ontwikkeling gaat door. Daarom is het nodig op universitair niveau kaders te ontwikkelen voor het gebruik van AI in het onderwijs.

Conclusie

Samenvattend stelt het panel vast dat de opleiding een goed uitgewerkt toetsstelsel heeft, gebaseerd op een helder toetsbeleid en toetsplan. Er is grote variatie in toetsvormen. Deeltoetsen zijn evenwichtig over een blok gespreid. De mate waarin zij bijdragen aan het eindcijfer is helder en in overeenstemming met de leerdoelen. Meer duidelijkheid over mogelijke differentiatie van een groeps cijfer bij verschil van inzet per student is wenselijk, evenals de weging van de beleidsadvies bij de eindschrijving. Er zijn sterke kwaliteitsborgingsmechanismen om validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsen te bewaken. De beoogde examencommissie is bekwaam en betrokken. Het panel concludeert dat de opleiding aan de standaard voldoet.

6.4 Graad

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Science.

Afkortingen

AI	Artificial Intelligence
BKO	Basiskwalificatie onderwijs
MKBA	Maatschappelijke kosten-batenanalyse
OER	Onderwijs- en examenregeling
SKO	Seniorkwalificatie onderwijs

